

Hoppets kraft

Helsinki

**Sammanfattning av det interaktiva
visionsarbetet för Hanaholmens kraftverk**

Innehåll

Citat

Citaten på sidorna för visionsarbetet är åsikter från de stadsbor, intressenter och experter som deltagit i processen.

Inledning	3
Så här utfördes visionsarbetet	6
Expertis hos deltagarna i visionsarbetet	8
Hana B i korthet	9
Hoppets kraft En sammanfattning av visionsarbetet	11
Hållbarhet & trender	13
Centrala trender	15
Förändringsföljare eller förändringsagent?	16
Process – Mot framtiden	17
Stadsbornas röst	18
Idéer, förhoppningar, mål	19
Synvinklar från experterna	20
Områdets särdrag	23
Tre nivåer:	24
Kraftverket som byggnad	25
Kraftverket som områdets centrum	26
Kraftverket som destination	27
Scenarier	28
Framtidslaboratorium	30
Byggare av välbefinnande	31
Producent av upplevelser	32
Rutter framåt	34
Lokomotiv för utvecklingen	35
Experimentell användning	36
Värderingar och principer	37
Upphovsmän	38
Förteckning över deltagare	39
Bilagor	40

Inledning

Hanaholmens kraftverk (s.k. Hana B) ritades av arkitekten Timo Penttilä och har varit ett framträdande landmärke i Helsingfors stadsbild i 50 år.

Kraftverket färdigställdes 1974 och är kulturhistoriskt och arkitektonisk betydande, men inte skyddat. Helsingfors stad har uttryckt en önskan om att bevara kraftverket och hitta en ny användning för det.

Våren 2024 inledde Helsingfors stad ett interaktivt visionsarbete för att undersöka möjligheterna att utveckla kraftverket i stället för att riva byggnaden. Kraftverkets drift avslutades våren 2023 och vid tidpunkten för visionsarbetet pågick rivningsarbeten på kraftverket.

Visionsarbetet är startskottet för ett delaktighetsarbete med kraftverksprojektet som planeras bli kontinuerligt. Arbetet har gjorts tillsammans med stadsborna, aktörer i området och staden

tillsammans med intressenter, med hjälp av mångsidiga metoder för gemensamt skapande och design. Kraftverket har granskats via tre skalor: på byggnadens, områdets och stadens nivå.

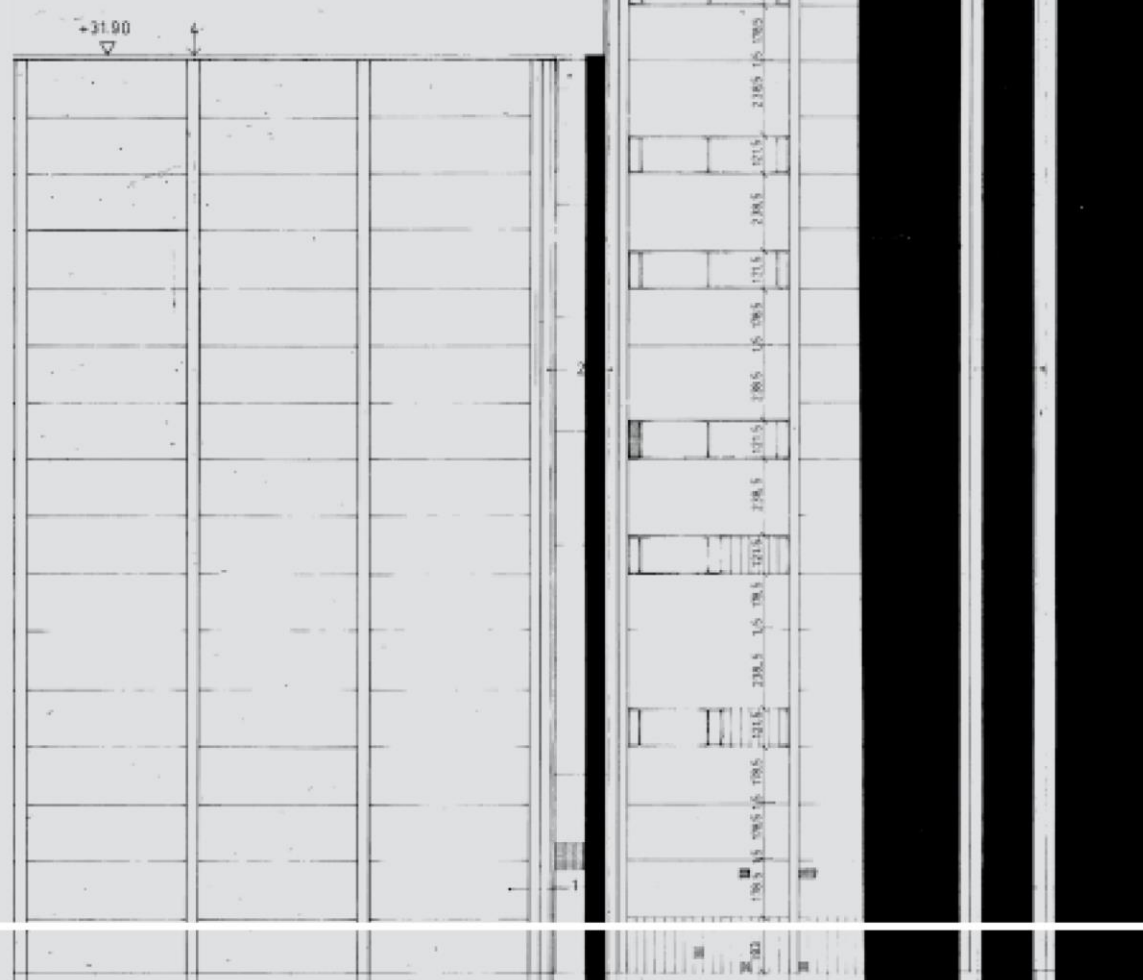
Visionsarbetet har gett möjlighet att få ny information om hur Helsingforsborna värderar kraftverket. Samtidigt skapar det interaktiva arbetet förutsättningar för att kollektiv kraft börjar byggas upp kring Hanaholmen.

Genom arbetet skapas en gemensam bild av de förväntningar, förhoppningar, hot och möjligheter som är förknippade med utvecklingen av kraftverket. De utvecklingsriktningar som identifieras i arbetet är ett resultat av interaktionen och återspeglar de sakkunniga åsikterna hos den mångsidiga gruppen av deltagare.

Visionsarbetet har också syftat till att förstå den verksamhetsmiljö i vilken det förändrade kraftverket eventuellt öppnas på nytt på 2030-talet.

Det framtida kraftverkets roll som en del av staden har gestaltats genom att undersöka de megatrender som driver utvecklingen och fråga vilka framtida utmaningar kraftverket kan lösa.

Hoppets kraft diskuterar de värderingar och principer med vilka man önskar styra utvecklingen av kraftverket.

Kraftverkets framtid avgörs via tre frågor:

Varför vore det bra att utveckla kraftverket för ny användning?

Vilken eller vilka nya användningsområden kommer att finnas i kraftverket?

Hur vore det bra att utveckla kraftverket?

Visionsarbetet för kraftverket har fokuserat på att tillsammans med intressenter och stadsbor kartlägga potentialen med att bevara kraftverket, önskemålen för dess användning samt de värderingar och principer som bör styra dess utveckling.

Visionsarbetet har inte fokuserat på den ekonomiska lönsamheten i att renovera och utveckla fastigheten. Teknisk-ekonomiska utredningar kommer att genomföras för detta. I de interaktiva diskussionerna och intervjuerna har dock vikten av hållbar utveckling betonats.

Det samtidiga genomförandet av alla dimensioner av hållbarhet – ekologisk, social, ekonomisk och kulturell – har identifierats som kritiskt.

Således är den sista frågan minst lika viktig som de två första. I ett stort projekt som ett kraftverk har det “hur” utvecklingen genomförs en direkt inverkan på “vad” som kan göras.

Så här gjordes visionsarbetet

De särdrag i områdena som man vill bevara och stärka i framtiden identifierades. Hanaholmens interaktiva visionsarbete genomfördes från maj till september 2024. Under processen fick stadsbor och intressenter kring kraftverket möjlighet att dela med sig av sina idéer, önskemål och sin förståelse för möjliga användningsområden för och sätt att utveckla Hanaholmens kraftverk.

De viktigaste målen för det interaktiva arbetet definierades som:

- bjuda in stadsbor, aktörer i området och intressenter till en öppen diskussion om kraftverkets framtid
- forma och formulera visionen för Hanaholmen och Södervik

- identifiera kraftverkets utvecklingspotential och attraktionsfaktorer
- definiera en vision på högre nivå som ska ligga till grund för framtida konkurrens och tillfällig användning av kraftverket
- ta fram idéer till prototyper eller experiment som kan genomföras som en del av arbetet med områdets varumärke, att göra det känt, bygga upp en gemenskap och förverkliga framtidsvisionen

Arbetet möjliggörs av Uusi Kaupunki Kollektiivi Oy i samarbete med Urban Practice Oy. Konsulterna svarade för planeringen av interaktionsprocessen, metoder för att nå olika målgrupper, genomförandet av interaktiva åtgärder såsom workshoppar, och sammanställningen av resultaten.

Illustrationen av visionen utvecklades med hjälp av AI, baserat på workshopparna.

Workshop för intressenter

I workshoppen som hölls 12.6.2024 på Hanaholmens kraftverk deltog representanter för 27 intressenter och experter inom olika områden.

Workshop för stadsbor

I en öppen workshop som hölls 3.9.2024, Voimailupaja, deltog cirka 80 stadsbor, representanter för invånarföreningar, invånare i närområdet, deltagare i intressentworkshoppen och experter inom olika områden.

Säg din åsikt-enkät

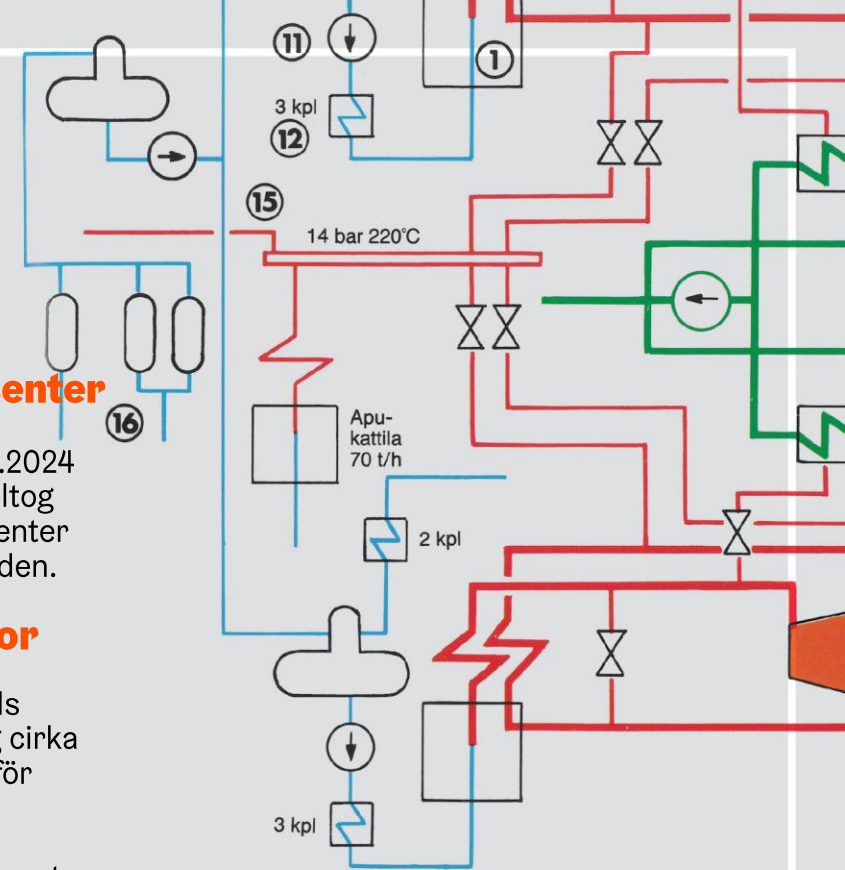
Säg din åsikt-enkäten var öppen 4.6.2024–15.9.2024. 168 personer svarade på enkäten.

Totalt lämnades 531 kommentarer till enkäten. Flest röster avgavs på frågan om det framtida användningsändamålet, med totalt 829 röster.

Intervjuer

Sju personer som representerade olika branscher och olika synvinklar intervjuades.

Intervjuerna syftade till att fördjupa expertperspektiven och nå ut till intressenter som inte hade möjlighet att delta i workshopparna.

MAJ 2024

SEPTEMBER 2024

STEG 1 – ÖGONBLICKSBILD

STEG 2 – IDENTIFIERING AV TEMAN

STEG 3 – VISION OCH VERKTYG

KUNSKAPSBAS
&
TRENDER OCH
PÅDRIVARE

INTERVJUER

SÄG DIN
ÅSIKT-
ENKÄT

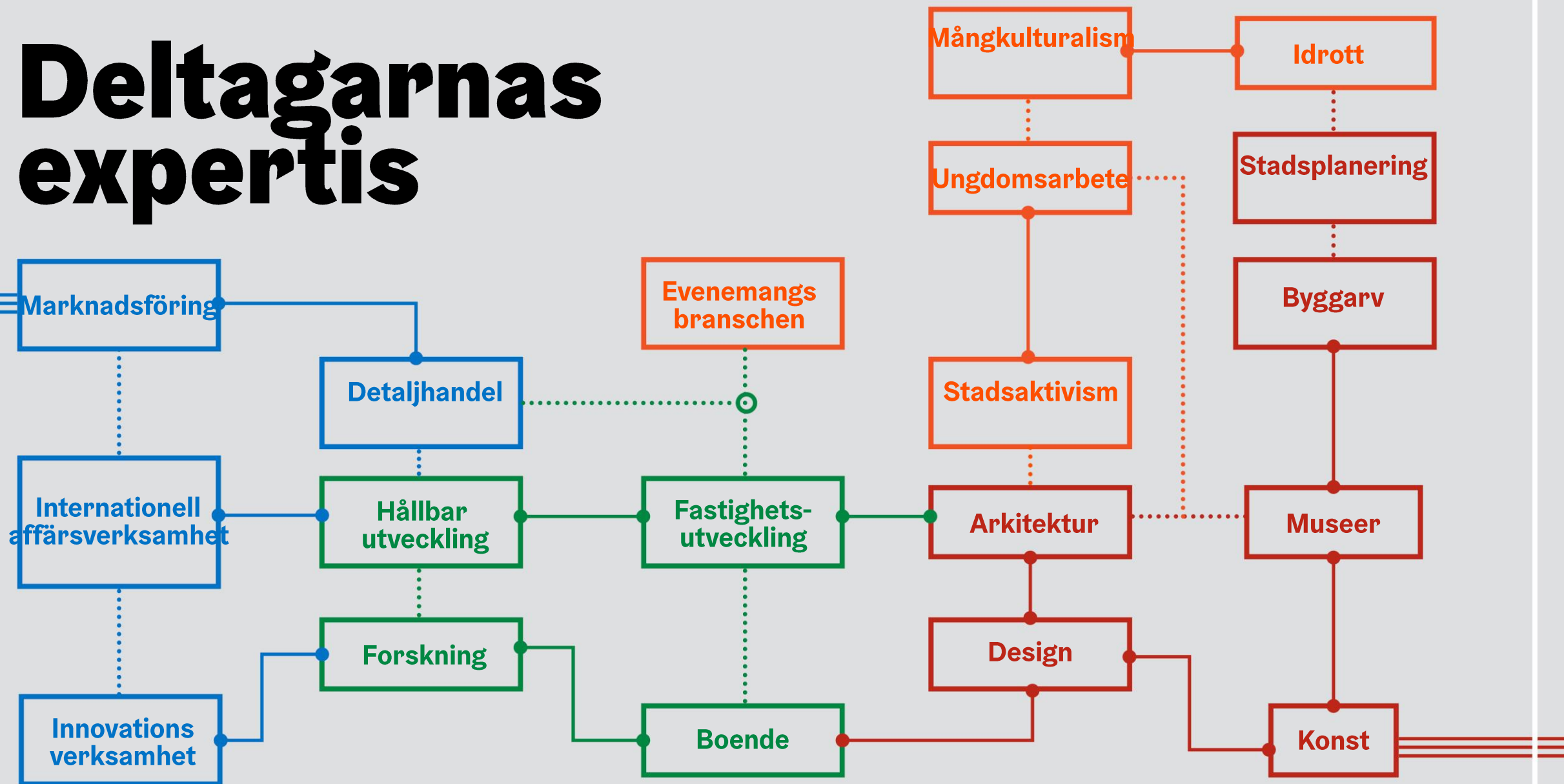
INTRESSENT-
WORKSHOP

VOIMAILUPAJA-
WORKSHOP FÖR
HANAHOLMEN

SAMMANSTÄLLNI
NG AV
RAPPORTEN

STYRGRUPPSARBETE

Deltagarnas expertis

Hana B i korthet

Vad är stora kraftverk gjorda av? Av pelare och balkar, tegelbeklädda betongelement, rött tegel och brun stålplåt. Av turbinhallar och silor, pannhallar och transporttunnlar, en hög skorsten och processanläggningar.

391 000 m³
3,5 miljoner kg
30 000 m³
20 000 m²

volym*
armeringsstål**
betong
fasadelement

Hanaholmens kraftverk B färdigställdes 1974. Det ritades av arkitekten Timo Penttilä (1931–2011). Kraftverket byggdes på den gamla ön Hönan och fyllnadsmassor. Ön ligger i närheten av kraftverkets skorsten.

Kraftverket består av flera olika delar som var och en representerar olika steg i den industriella processen. Skilt från kraftverket finns även en social byggnad som ingår i helheten.

*Sähkösanoma 5/1976, s. 4; Viktiga namn och siffror.

**Sähkösanoma 4/1972, s. 15; Hana B:s mått.

**Hanaholmens
kraftverk var en
byggnad för
utrustning,
maskiner och
processer.**

**I framtiden är
kraftverket en
byggnad för
människor.**

Hoppets kraft

En sammanfattning av
visionsarbetet

“

Morgondagens kraftverk är en symbol för hopp, för människans vilja att övervinna utmaningar.”

– Deltagare i Voimailupaja

I ett halvt sekel har Hanaholmens kraftverk varit en källa till gott liv för Helsingforsborna. Dess energi har försett bostäder med värme och ljus och skyddat stadens invånare mot kyla och mörker.

Hanaholmens kraftverk har dock också lämnat ett problematiskt fotavtryck genom att elda kol. Det försämrar inte bara luften som stadsborna andas, utan även det globala klimatet som helhet.

Borde vi radera kraftverket från vår stad?

Ska vi lämna kvar minnena av de problem som det skapade? Eller ska vi tvärtom bevara det och låta det producera en annan typ av energi?

Kolförbränningen vid Hanaholmens kraftverk upphörde den 1 april 2023. För Helsingfors stad är avvecklingen av kraftverksdriften en framtidsinriktad handling, vars effekter sträcker sig över generationer. Slutet på en period är en ny början för staden som helhet, men också för själva byggnaden.

Kan Hanaholmens kraftverk ge oss den viktigaste energin av alla: hopp?

Mod föder hopp. Kraftverket kräver mod att göra något annorlunda av byggnaden, att ge utrymme för experiment, och avstå från de vanliga sätten att utveckla.

I framtiden kommer Hanaholmens kraftverk att fungera som ett framtidslaboratorium, en skapare av välbefinnande och en producent av upplevelser – både som en möjliggörare av ett stadsliv på egna villkor och som ett internationellt dragplåster som stärker hela staden.

I kraftverket kan du bli hänförd av den stora skalan och stanna upp vid något litet. Inuti kraftverket och i dess miljö finns plats för stadslivets hela spektrum: kultur, företagande, lärande, experiment.

Genom sitt läge är kraftverket en knutpunkt mellan stadsdelarna i östra Helsingfors och stadskärnan, och erbjuder därmed en mötesplats för ett mer mångfaldigt och inkluderande Helsingfors.

Det nya livet för Hanaholmens kraftverk skapas genom kollektiv kraft – samhällen och individer vars kreativa verksamhet genererar energi för byggnaden, dess närmiljö och hela staden.

Hållbarhet & trender

Globala och långsiktiga megatrender är närvarande lokalt och påverkar utvecklingen av Helsingfors och därmed även Hanaholmens framtid. Utvecklingen av Hanaholmen sträcker sig långt in i framtiden och tvingar oss att förutse förändringsfaktorer och förbereda oss för sådant som vi bara kan gissa oss till i dag.

Förutom att kartlägga risker har man i visionsarbetet önskat se möjligheter i förändringskrafterna. Hur kan kraftverket vara med om att stärka positiva utvecklingsgångar eller skapa helt nya riktningar?

I visionsarbetet undersöktes i stor omfattning förändringskrafterna på en datadriven basis.

I interaktionsprocessen identifierades de viktigaste för utvecklingen av kraftverket genom diskussioner i workshoppar, omröstningar och intervjuer.

Centrala trender

För framtiden för Hanaholmens kraftverk har följande identifierats som de mest avgörande megatrenderna:

Klimat och naturens mångfald

Att bekämpa klimatförändringen och stärka naturens bärkraft bör vara utgångspunkter för utvecklingen av hela staden och även Hanaholmens kraftverk. Att bevara och återanvända kraftverket är en hållbar åtgärd i sig, men dess framtid skulle som helhet kunna kopplas till ett positivt miljöförhållande även på många andra sätt. Omvandlingen av det koleldade kraftverket till en grönskande oas för en ekologisk livsstil kan ses som en kraftfull symbol för hela mänsklighetens omvandling till en bioekonomi.

Teknik och produktion

Teknikens utveckling gör det möjligt att producera ständigt nya tjänster och upplevelser. Konsumtion av starka upplevelser snarare än materiell konsumtion kommer att fortsätta att vara en trend, och kraftverket skulle kunna spela en roll i denna utveckling. Den lokala karaktären hos tjänster, upplevelser och produktion är en del av en ny, mer globalt hållbar livsstil, i kombination med den framväxande trenden att göra saker för hand, med betoning på frivillighet. Ny teknik kräver också produktionsanläggningar nära konsumenten. Kraftverkets stora utrymmen erbjuder exceptionella förhållanden för teknikens utveckling.

Demografi och gemenskap

Befolkningen blir allt äldre och mångfalden ökar. I takt med att ensamheten ökar behöver staden platser som är genuint gemenskapliga, öppna och tillgängliga för stadsborna. Som bäst är sådana platser utrymmen för aktivt skapande och deltagande, där alla stadsbor trivs och möts. I framtiden kan kraftverket som producerade lokal energi producera mänsklig energi: ett utrymme och en plattform där människor i olika åldrar och med olika bakgrund kan mötas och skapa nya gemenskaper.

Urbanisering och lokal orientering

Urbaniseringen syns och känns i Hanaholmens miljö. Inflyttningen till Helsingfors fortsätter, och i takt med att staden förtätas och befolkningen ökar krävs även nya typer av gemensamma utrymmen, tjänster och upplevelser i staden. Stadsbornas mångfaldiga behov bör tillgodoses inom stadens område, så nära människors hem som möjligt. Kraftverket och dess närmiljö erbjuder utrymme i stadens centrum för funktioner som inte ryms någon annanstans. En stad som producerar de tjänster som dess invånare behöver lokalt är självförsörjande, hållbar och levande.

Förändringsföljare eller förändringsagent?

Utvecklingen av Hanaholmens kraftverk kommer i en tid av omvälvning, en tid då livet känns mer osäkert än tidigare.

I utvecklingen bör man dock beakta både de ramar som naturen ställer och de lokala förändringskrafterna, från demografi till geopolitisk påverkan.

Vid utvecklingen av kraftverket bör man göra ett val: antingen anpassa sig till omvälvningen eller påverka förändringen. Det senare har verklig potential: som ett av stadens största projekt kan kraftverket driva förändring, föregå med gott exempel och fungera som en katalysator.

Ju större utmaningar kraftverket går in för att lösa, desto större blir dess betydelse.

Det viktiga är inte vad kraftverkets utrymmen kommer att fyllas med, utan vilken funktion utrymmena kommer att fylla i staden.

Process

Mot framtiden

Stadsbornas röst

I Säg din åsikt-enkäten efterfrågades stadsbornas tankar och åsikter om kraftverket i fem olika underavsnitt. Enkäten var öppen från juni till september 2024, och den fick totalt mer än 500 kommentarer.

I Säg din åsikt-enkäten inkom ett stort antal ställningstaganden och motiveringar för både bevarande och rivning av kraftverket. Kraftverket sågs både som en värdefull del av stadsbilden som var värd att bevara och som ett fullt monument över kolekonomin som borde rivas för att ge plats åt nya byggnader.

Kraftverkets eventuella nya funktioner fick ett stort antal röster (829 st.) och nya förslag.

Enligt enkäten önskar man att Hanaholmens kraftverk ska användas på ett mångsidigt och gemenskapligt sätt som stöder kultur, idrott och gröna värden. Till exempel var en skateboardhall, simhall, spelningsplatser, utställningslokaler och verkstäder särskilt populära förslag för nya användningsändamål.

Ur ett turismperspektiv ansågs kraftverket ha potential om det omvandlas till ett attraktivt och upplevelsebaserat resmål. Man önskade grönbyggnad och parker som attraktionsfaktorer i den för närvarande karga omgivningen kring kraftverket.

De som lämnade kommentarerna betonade också vikten av en stadskultur på egna villkor, där stadsborna själva kan delta och påverka användningen och driften av utrymmena.

Säg din åsikt-enkätens avsnitt:

Avsnitt 1: Kraftverket i fantasin 139 kommentarer

Avsnitt 2: Kraftverket som en del av staden 103 kommentarer

Avsnitt 3: Kraftverkets nya funktioner 193 kommentarer

Avsnitt 4: Kraftverket ur ett turismperspektiv 60 kommentarer

Avsnitt 5: Tillfällig användning av kraftverket 36 kommentarer

Idéer, önskemål

Workshopparna resulterade i ett stort antal idéer och förslag för kraftverkets framtid. Styrkan hos både byggnaden och området ansågs ligga i det som redan finns där: den kärvhet som tiden medfört och en avslappnade atmosfär som lockar till spontanitet.

I workshopparna kunde deltagarna rösta på varandras idéer.

De förslag som fick mest stöd handlade om gröna värderingar, unga, aktiviteter på egna villkor, upplevelser och hållbar utveckling. Området runt byggnaden ansågs vara attraktivt för småföretag och nya tjänster. Man önskade betona närheten till vattnet, och insåg även byggnadens unika ställning i stadsbilden.

“Fria kreativa aktiviteter, en gråzon”

“INTE bara hippiegrejer och inte bara kommersiellt, utan ett kreativt möte mellan de två”

“Motkraft mot konsumentkulturen”

Ett gemensamt utrymme istället för ett offentligt utrymme”

“En scen för stadsborna att utveckla tillsammans, kunskapen finns där!”

“En inkluderande framtidsfabrik, relevant rörelseresultat”

“Slocknad anläggning” -> ny levande energi från människor”

“Ömsesidighet i lärande.”

“Torg!”

“Skateboardhall/kulturlokal”

“Ett “museum” för att skapa och tänka på framtiden”

“Simhall + idrottsanläggningar för gympagrupper”

“Odlingsträdgård”

“Ett litet observatorium, utsikt över stjärnorna”

“Möjlighet att se staden ovanifrån, med utsikt över taken”

“Det tomma kraftverket som dragplåster”

“Ett tekniskt museum skulle vara intressant”

“Utan skorstenen är det bara en massa lådor”

“Ett magnifikt och unikt monument”

“Postindustriellt landmärke”

“Bevara skorstenen, men skydda den inte till döds”

“Det vore bra med solenergi på taket”

“Museum + underbar gård”

“Anslutning av kraftverket till intilliggande områden”

“Kanava – en flytande restaurang”

“Strand, beach, solbad”

“Friluftsbad”

“Om Södervik DIY försvinner, en ny permanent plats!”

“Permanent utställningsområde, de försvunna öarna i Sörnäs”

“En skiktad stad”

“Grönt och grönska -> Det blir en bra plats för människor att arbeta på”

“Viken kan frysas till en skridskobana”

“Trädbibliotek”

“Det som är bra med området är just att det är lite kärvt”

Experternas perspektiv

Experterna i workshoppen för intressenter och personer som intervjuades rådfrågades om kritiska frågor för utvecklingen av kraftverket.

Frågorna handlade om hållbarhet och i synnerhet möjligheter med den cirkulära ekonomin, de ekonomiska parametrarna för renovering och utveckling, byggnadens kulturhistoriska betydelse i Helsingfors, potentiella partnerskap och synergier samt förutsättningarna för internationell uppmärksamhet.

Citaten presenteras anonymt, enligt gemensamt överenskomna principer.

Ekologisk hållbarhet

En pionjär inom den cirkulära ekonomin

“Finland har den sämsta återvinningsgraden för bygg- och rivningsavfall i EU och den högsta förbrukningen av byggmaterial per capita.

Av dessa skäl vore det mycket viktigt för en ledande stad som upprätthåller miljövärden att göra detta objekt till en modell för den cirkulära ekonomin.”

Världsutställning för en hållbar framtid

“I många städer byggs nya intressanta dragplåster just på platser som denna. Skulle det kunna bli en världsutställning på Hanaholmen, en ny typ av EXPO, som skulle locka många turister?”

Hackerattityd och pionjäranda

“Materialteknik kommer att avgöra framtiden för design. Konzepten kan byggas in i kraftverket redan på utvecklingsstadiet. Skulle ett internationellt biohacking-seminarium kunna anordnas där? Denna typ av innehåll kan göras innan något egentligt har gjorts med byggnaden. Man kan göra framtidens produkt bakom kulisserna.”

Ekonomisk hållbarhet

I klass med storstäder

“Ambitionsnivån här måste vara högre än vad den är i dag. Det som är tillräckligt bra för Finland är inte tillräckligt bra. Vi måste ändra attityd. Helsingfors kan vara en storstad om den betar sig som en storstad. Som namnet antyder har ett kraftverk kraft om man vågar utveckla det: det är bättre att sikta högt och misslyckas!”

Flexibel utveckling

“Low carbon, loose fit. --- It’s not just the carbon piece of the conversation. It’s about will it create an amazing place that can be adaptive over time. And the building itself provides that adaption.”

Centrum för evenemang

“Det finns knappast något behov av ett nytt köpcentrum i området. Läget kan också vara en utmaning för hotellbranschen. Däremot skulle kraftverket som en internationell “multifunktionsarena” öka attraktiviteten för området och staden som helhet.”

Lokal livskraft

“So, part of the opportunity is really how to create an ecosystem around the project that is not only focused on the building, but also the wider linkages with how the economy can evolve in Helsinki and how it can link with the community aspirations.”

Social hållbarhet

Ett testområde för gemensam utveckling

“Ett delaktiggörande verksamhetssätt är korrekt i princip. Det är inte alltid man förstår att inkludera framtida operatörer och användare från början, vilket kan leda till kostsamma val. På Hanaholmen skulle det till exempel vara viktigt att experter inom evenemangsbranschen är med från början, liksom specialister på energieffektivitet och andra tekniska lösningar.”

Dialog med närmiljön

“I think Battersea has become successful because of the space around the building, not the building itself. There’s lot of people just wanting to be in proximity of the building and spending time there. So, creating space around the power station is quite key.”

En berättelse om lycka

“Ett koncept med flera användningsområden verkar vara det mest genomförbara, med ett löst tema, till exempel ett hus för välbefinnande eller världens lyckligaste folk. Var får man se det? Är de lyckliga här på kraftverket? Är det här man ser vad lyckan bygger på?”

Olika användningsområden och användare

“The value is in the interaction between the different uses that you bring together. It needs to be a mixed-use approach because you’ll run out of demand for any one use, or it won’t be viable if too much of the space is taken up by non-revenue generating uses.”

Kulturell hållbarhet

Helsingfors andra stadskärna

“Den östra stadskärnan har under en tid varit den kreativa klassens bostadsområde i Helsingfors, med ett nattliv som medvetet flyttats bort från stadskärnan, så det har blivit ett område med kulturfokus. Hanaholmen ger också ett annat perspektiv på östra Helsingfors, och växande stadsdelar med många unga och nya helsingforsare. Kraftverket skulle bli en naturlig fyr för området, en plats där de östra förorterna möter stadens centrum.”

Kreativitetens energi

“Helsingfors maritima strategi har lett till intressanta öppningar såsom Helsingforsbiennalen. Tänk om det fanns en färja från Hanaholmen till Skanslandet? Kraftverket har stor potential för bild- och scenkonst. Festivalerna, gallerierna och de fria utrymmena i Havshagen, Södervik och Berghäll öppnar möjligheter för verkliga tvärkonstnärliga uttryck.”

Urban skiktning

“Kraftverket är en av de få saker som ger skiktning till hela trakten. Att se till att skikten finns kvar är verkligen avgörande för en intressant stadsmiljö. De bästa stadsdelarna är alltid de där det finns ett lyckat förhållande mellan gamla skikt och nybyggnation.”

Områdets särdrag

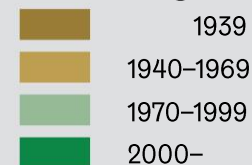
Som bakgrundsarbete för visionen har Helsingfors stad sammanställt en kunskapsbas över Hanaholmens område inom 15 minuters gångavstånd från kraftverket.

Kraftverket ligger i skärningspunkten mellan tre olika typer av områden. Kraftverket är omgivet av transportleder och en zon med kommersiella byggnader, kontor, industrier, lager och offentliga byggnader. I väster ligger området Berghäll och Vallgård, som huvudsakligen består av flervåningsbostadshus från tiden före 1970. I öster ligger det framväxande området Fiskehamnen-Sumparn-Hanaholmen, som är i stark utveckling och där det mesta av byggnadsbeståndet har färdigställts under de senaste 10 åren.

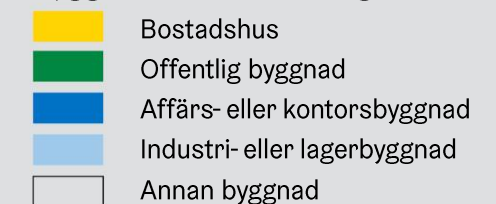
Skillnader i utvecklingsstadier och byggnadsbestånd mellan de olika områdena återspeglas också i befolkningsunderlaget, arbetsplatserna och företagen samt tjänsterna. Befolkningen beräknas öka från 25 000 till 34 000 invånare fram till 2037. För närvarande finns grundläggande tjänster huvudsakligen i området kring Fiskehamnen. Kultur- och idrottstjänsterna är koncentrerade till området Vilhelmsberg i Berghäll, nära Sörnäs strandväg.

År för färdigställande av byggnaden

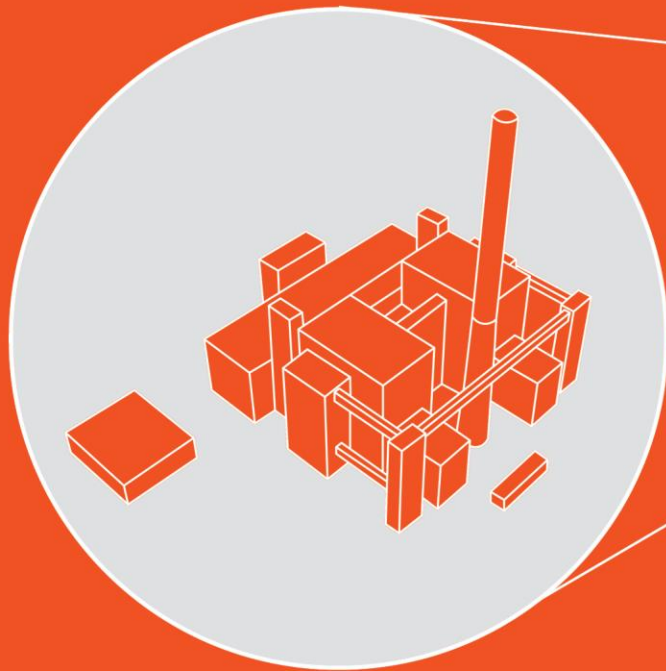

Byggnadens användningsändamål

Tre nivåer

Kraftverket som producent av ny energi har granskats på tre olika nivåer: som en byggnad, som en central punkt för området och som en destination som bidrar till stadens attraktivitet som helhet.

Kraftverket som en byggnad

“*And if it’s not being currently asked in Helsinki, it won’t be long before people say: Why are you demolishing this building?*

Think about all the embodied carbon that you’re going to have to use up to create something in its place.”

- Deltagare i intervju

Kraftverkets massiva hallar och silor, de lätta koltransportörerna och den höga skorstenen bildar en igenkännbar och distinkt gestalt i det större landskapet.

De horisontella och vertikala byggstenarna är symmetriskt placerade bredvid varandra i layouten.

Fasaderna är klädda med tegelbeklädda betongelement, där rött tegel och brun stålbeklädnad ger fasaden dess varma mörka färg. Fasadernas enhetlighet och öppenhet suddar ut skalan, särskilt i det avlägsna landskapet.

Den 150 meter höga skorstenen är den högsta byggnaden i Helsingfors silhuett från många vinklar, och kraftverket har en volym som motsvarar ungefär tre riksdagshus.

De största av de enhetliga interiörerna är de 53 meter höga pannhallarna och den 115 meter långa turbinhallen. Å andra sidan finns i byggnadskomplexet speciella trånga utrymmen, såsom skorstenen och de 151 meter långa koltransportörerna som är anslutna till den.

De stora och öppna ytorna i kraftverkets stomme gör att det kan anpassas till en mängd olika användningsområden. Byggnadens stomme är en platsgjuten balk- och pelarstomme. Ramen gör det möjligt att skapa nya, till och med stora fönsteröppningar eller glasväggar i fasaden.

De mindre industrimässiga delarna, såsom kontorstornet och den sociala byggnaden, är lättare att använda som exempelvis bostäder, restauranger eller verkstäder på grund av deras tidigare användning, och de kräver inte omfattande nya konstruktioner.

Invändigt skapar byggnadens exceptionella skala och platsens synliga industrihistoria en unik miljö för nya funktioner. De enorma hallarna, såsom turbin- och pannhallarna kan omvandlas exempelvis till evenemangs- eller utställningslokaler, produktionsanläggningar eller olika idrottsanläggningar. De höga och öppna utrymmena kan delas in i flera nivåer och delar, eller kopplas samman med varandra. De stora utrymmena ger möjlighet till exceptionella funktioner och upplevelser.

Kraftverket har potential att erbjuda upplevelser som inte går att hitta någon annanstans.

Kraftverket som områdets centrum

” Stora festivaler och evenemang ger liv och rörelse, vilket har en positiv inverkan på den kommersiella verksamheten. Boende och evenemang kan kombineras i området. ”

- Deltagare i intervju

Kraftverket är beläget i en knutpunkt för stadsstrukturell utveckling, med det pulserande området Berghäll och Hagnäs i väster, kulturområdet Södervik i norr och det nya området Fiskehamnen i öster.

Anläggningen står för närvarande mitt i ett öppet område, isolerad från den omgivande stadsbebyggelsen, liksom en ö.

De nya broarna till Havshagen och Knekten kopplar Hanaholmen till stadsstrukturen på ett nytt sätt.

Samtidigt kommer öppnandet av området också att göra en betydande ny strandlinje tillgänglig för invånarna.

Kan kraftverket bli ett nytt ankare i det maritima Helsingfors utbud?

Hanaholmens kraftverk är en viktig del av Helsingfors stadsbild. Nyckeln till utvecklingen av de framtida funktionerna är att bevara kraftverkets ikoniska väsen i stadslandskapet genom att bevara dess olika byggnadsmassor och kännpaka skorsten, samtidigt som man förbättrar integrationen av det fästningsliknande komplexet med omgivningen.

Kraftverket skulle kunna integreras bättre i sin omgivning genom att öppna upp inomhus- och utomhusutrymmen på gatunivå för stadens invånare och genom att sprida kraftverkets framtida funktioner närmare havet och Södervik. Dessutom kan kraftverket göras till en mer attraktiv helhet genom att de slutna fasaderna görs mer öppna och omgivningen grönare.

De höga taken erbjuder en unik miljö för exempelvis en upplevelsepark, takterrasser, stadsodling eller idrottsanläggningar med fantastisk utsikt över den omgivande staden. Takytorna är också lämpliga för solfångare för elproduktion.

I bästa fall kan kraftverket bli ett nytt nav för regionen, en mångsidig plats där man kan göra saker tillsammans och på egen hand, som är tillgänglig för alla i staden.

Kraftverket skulle kunna erbjuda sociala och ekonomiska tjänster som stöder hållbarhet, såsom utrymmen för unga, idrottstjänster och mötesplatser för människor i olika åldrar.

Genom att erbjuda möjligheter för lokala småföretag stöder man också områdets livskraft. Kraftverket skulle kunna bekämpa ensamhet och segregation och ge styrka åt de gemenskaper som håller staden levande.

Kraftverket som destination

“ *En äkta destination avskyr medelmåttighet och kompromisser. Hellre snabbt, högt och “fel”!* ”

- Deltagare i intervju

Kraftverket är en unik byggnad i Helsingfors. Dess dimensioner och betydelse för staden skapar grunden för ett landmärke som framträder inte bara lokalt, utan även nationellt och internationellt. Med en ambitiös utveckling har kraftverket potential att bli attraktivt i sig, samtidigt som det stärker och förnyar Helsingfors varumärke.

Byggnader med ett industriellt arv har hittat nya användningsområden runt om i världen. Det gamlas pånyttfödelse är en berättelse som vädjar till fantasin. Man kan inte kopiera känslan av historia med en ny byggnad – redan av den orsaken är återanvändningen av kraftverket en speciell möjlighet för Helsingfors.

Förutom en stark berättelse behöver ett dragplåster en infrastruktur som stöder det. Anslutningar till resten av staden, attraktiva rutter, högkvalitativa tjänster och ankomstarkitekturen, som skapar ett minnesvärt första intryck, är alla faktorer som gör kraftverket till en plats att uppleva.

Kraftverket kan öka attraktionskraften för de omgivande stadsdelarna och skapa nya möjligheter för företag och aktiviteter i närområdet, som i sin tur stöder destinationen med sina tjänster.

Processen med att bygga upp en dragplåster börjar långt innan den nya destinationen är “klar”. Destinationens dragningskraft bör marknadsföras lokalt, globalt och i media.

Inflytelserika förespråkare, intressanta arenor för att synas samt kampanjer som tipsar om framtida innehåll och medieuppmärksamhet är alla nödvändiga medel för att väcka nyfikenhet i dagens konkurrens om uppmärksamhet.

Konkurrensen mellan städerna baseras i allt högre grad på värderingar. Budskapet och konceptet för kraftverket bör vara uppriktigt och ambitiöst. För att profilera sig behöver kraftverket ett starkt innehåll: – det bör ha ett eget budskap. De värderingar som härstammar från Helsingfors och styrkorna i den finländska kulturen är en fruktbar utgångspunkt för en distinkt berättelse. Budskapet bör vara typiskt för Helsingfors, det vill säga genuint härstamma från stadsborna.

Vad är det för framtid som Helsingfors är på väg mot?

Kan kraftverket vara en plats där de värderingar som bygger upp Helsingfors synliggörs?

Scenarier

A futuristic indoor urban space, possibly a vertical farm or a modern office building. The space is characterized by a central walkway flanked by lush green plants growing in vertical racks. The architecture features dark metal beams and large glass windows, creating a bright and airy atmosphere. Several people are seen walking along the path, adding a sense of scale and activity to the scene. The overall aesthetic is clean, modern, and integrated with nature.

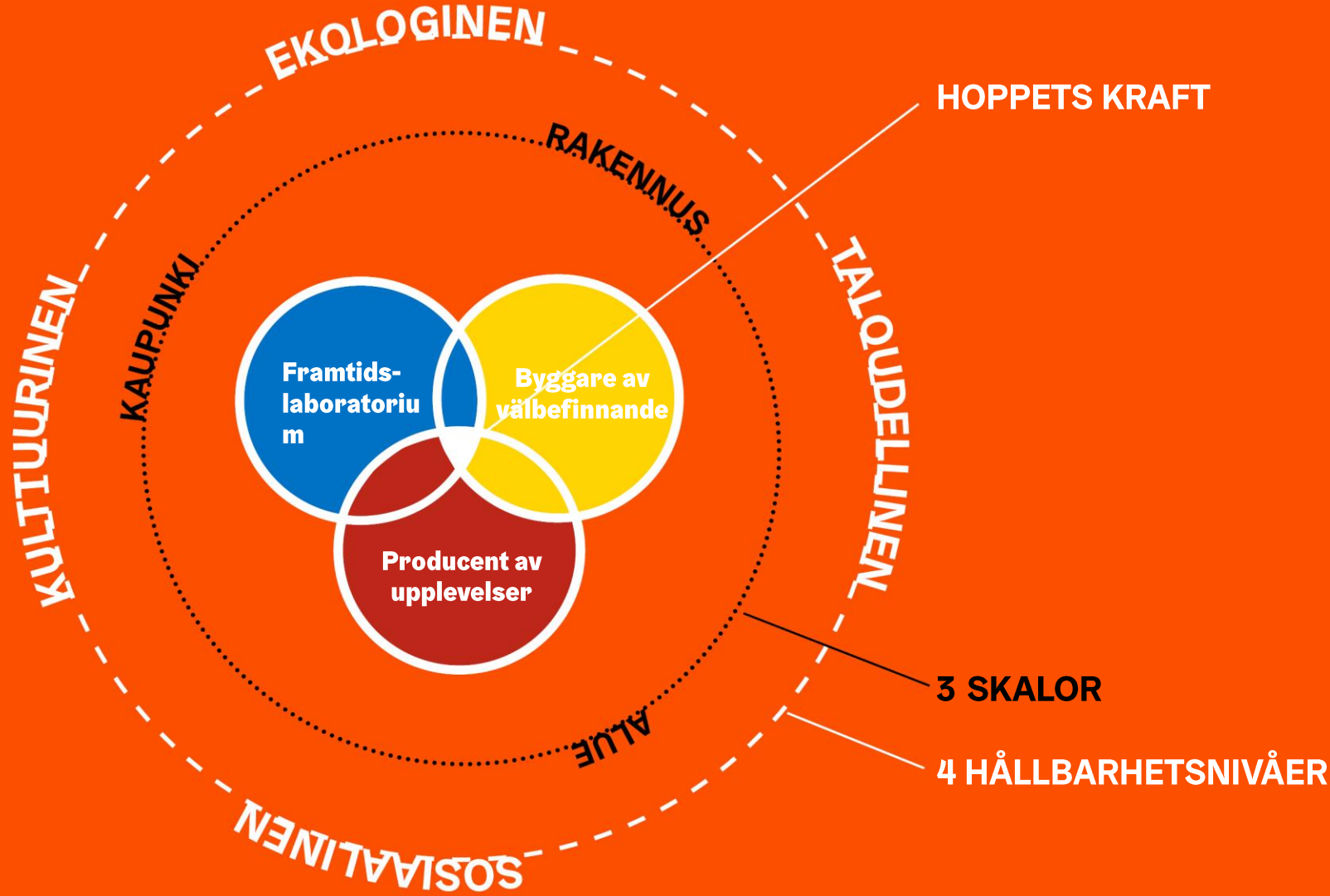
Kraftverkets potentiella framtid beskrivs i visionsarbetet genom tre skalor: byggnaden, området och staden.

De idéer och möjligheter som identifierats har analyserats och utvärderats utifrån fyra hållbarhetsdimensioner.

På basis av interaktionen har tre möjliga scenarier identifierats för kraftverket, med tonvikt på olika teman.

Trots sin mångfald utesluter scenarierna inte varandra, utan kompletterar varandra och förmedlar en mångfald av aktörer och perspektiv, snarare än en enda aktör och vision.

Längs vägen görs val och prioriteringar i kraftverkets utvecklingsprocess, vilket leder till olika scenarier för kraftverkets framtid och roll i samhället. Alla dessa val påverkas av en gemensam vision om anläggningen som en producent av hoppets kraft.

Framtids- laboratorium

Framtidens kraftverk är en plats där framtiden skapas. Det är en innovation i sig, och likt ett laboratorium producerar det ny kunskap, nya färdigheter och nya sätt att göra saker på.

Kraftverkshallarna erbjuder en ram för forskning och produktion som vi ännu inte kan föreställa oss. Stadslivets olika experimentella användningar kan genomföras antingen i hallarna eller på deras tak.

De förändringar som krävs för själva byggnaden ger en plats för att visa upp hållbara framtida lösningar.

Byggare av välbefinnande

Framtidens kraftverk producerar gemenskaplig kraft och energi för stadsborna. Det är en mångsidig plats där man kan göra saker tillsammans och på egen hand, som är tillgänglig för alla i staden, och som sådan ett värdefull tillskott till stadens utbud.

Kraftverkets uppgift är att bekämpa ensamhet och segregation och ge styrka åt de gemenskaper som håller staden levande. I kraftverket kan olika gemenskaper i staden blomstra och arbeta tillsammans utan brist på utrymme och inom ramen för gemensamt överenskomna regler.

Producent av upplevelser

Framtidens kraftverk är en internationellt betydelsefull symbol för samhällets övergång från kolförbränning till en hållbar livsstil. Genom lösningar för ett nytt sätt att leva säkerställs kontinuiteten för det nordiska välfärdssamhället.

Lösningarna syns i kraftverket på ett sätt som kommer att uppmärksammas i när och fjärran. Fokuset är på upplevelser i stället för konsumtion. Kraftverket genererar energi och upplevelser mellan människor som inte kan upplevas någon annanstans.

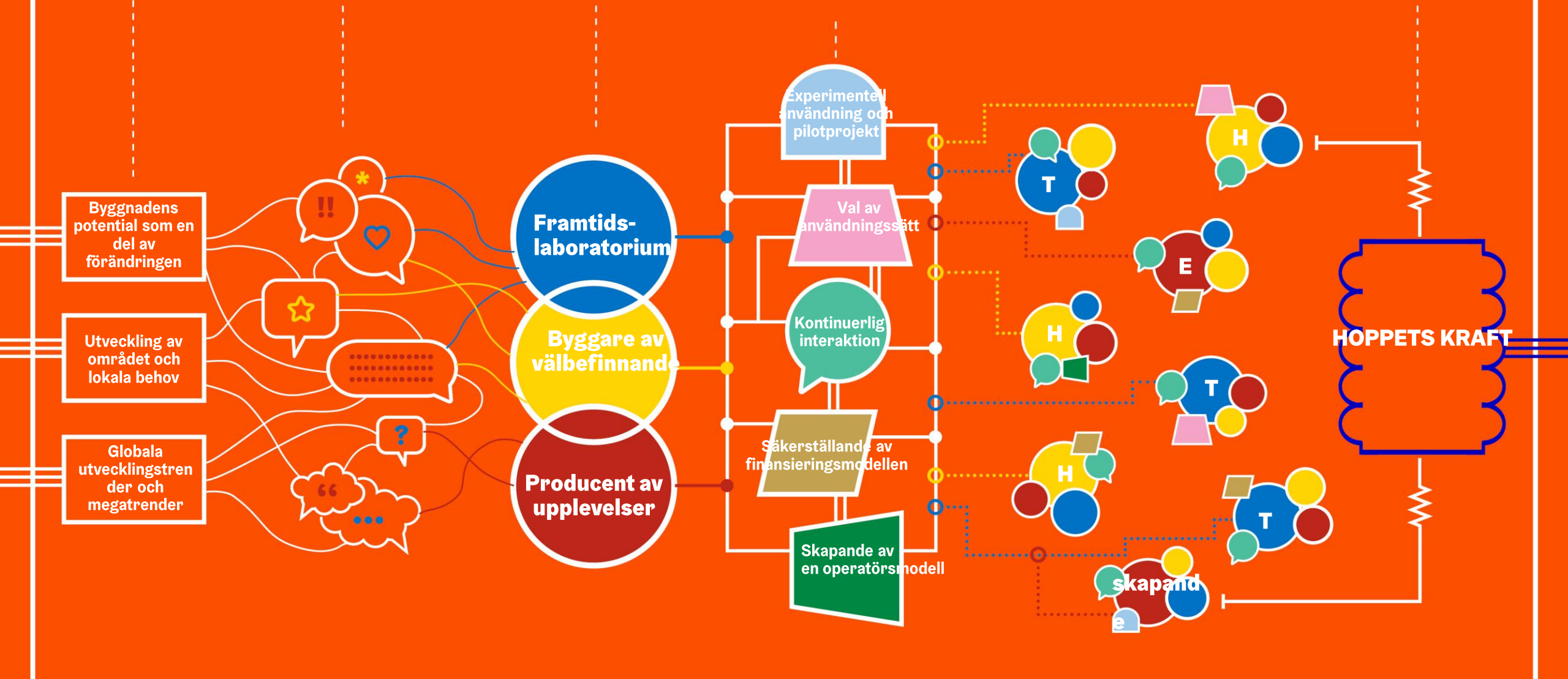
Utgångssituation

Interaktivt visionsarbete: idéer, önskemål, mål

Kraftverkets Val och delfaktorer som påverkar De möjliga scenarierna är identifierade, möjliga framtiden, bland annat:

De möjliga scenarierna är kombinationer av olika typer av fokus, som alla förenas av produktionen av Hoppets kraft

Det förnyade kraftverket i drift

Rutter frånååt

Lokomotiv för utvecklingen

Utvecklingen av kraftverket kan beskrivas med hjälp av en modell med tre alternativa lokomotiv. Inget av dem utesluter de andra, men precis som med ett lokomotiv följer de andra efter när ett av dem blir den drivande kraften.

Inget av lokomotiven är i sig "bättre" eller "sämre" än de andra – det finns bevis för detta i städer i Finland och utomlands. I visionsarbetets interaktion diskuterades de olika lokomotivmodellerna på ett deliberativt sätt med stadsborna, och styrkor och svagheter identifierades i varje modell.

Detta ger en bra utgångspunkt för utvecklingen av kraftverket och granskningen av olika alternativ för genomförandet.

Ankaragerande

Kraftverket kommer att utvecklas med en stor enskild aktör. Det kan handla om en aktör inom konst- och kultursektorn, men också inom områden såsom teknik, idrott och fritid mer generellt. Aktören definierar kraftverkets image och varumärke: byggnaden renoveras och utvecklas till stor del enligt dess behov.

Nyckeln till framgång

För att väcka en inspirerande sinnesbild är det centralt att få en färsk och/eller djärv aktör som ankare, som kan dra andra till sig.

Fastighetsutveckling

Kraftverket blir en del av en fastighetsutvecklarens portfölj och renoveringen och uthyrningen genomförs med avkastningen på investeringen i förgrunden. Även om ekonomisk bärkraft är kärnan i detta alternativ kan platsens kulturella värden också spela en roll. Kreativa, icke-kommersiella aktiviteter kan öka byggnadens attraktionskraft och öka värdet för hela bostadsområdet.

Nyckeln till framgång

Den ekonomiska ekvationen kan byggas upp så att den blir hållbar utan att byggnadens kulturella och historiska värden eller platsens unika karaktär går förlorade.

Gemenskapernas mångfald

I egenskap av ledig urban träda har kraftverket potential att bli ett centrum för urban aktivism. De omgivande aktörerna och den kreativa andan i de närliggande stadsdelarna erbjuder en gynnsam utgångspunkt för ett kreativt "nav", vars aktiviteter och atmosfär i bästa fall kan vara något som man inte kan föreställa sig på ett ritbord.

Nyckeln till framgång

En samhällsorienterad utveckling av kraftverket kräver att byggnaderna är flexibla och relativt lättrenoverade för att hålla hyrorna på en rimlig nivå.

Experimentell användning

Omvandlingen av kraftverket – oberoende av vilket av lokomotiven den genomförs med – kommer att vara en utmanande och långsiktig process. Området har varit ofärdigt i flera år och verksamheten kan inte etableras snabbt. Risken är att kraftverket kommer att förbli en isolerad fastighet och att det inte kommer att omges av gemenskaper som vill vara en del av dess framtid.

Lösningen ligger i att på ett djärvt sätt möjliggöra mångsidiga och experimentella tillfälliga användningsområden. Tillfällig användning hämtar aktörer till kraftverket och bidrar till att bygga upp levande gemenskaper och delat ägande.

Tillfällig användning kan också bli permanent: en möjlighet är att genomföra tillfällig användning på ett experimentellt sätt, där de mest framgångsrika koncepten stannar kvar och utvecklas vidare, medan de mindre lämpliga tar slut eller hittar andra lokaler. Kanske har kraftverket inte ens någon slutanvändning, utan dess framtid är flexibel och lever organiskt enligt situationen.

1. Tydliga “regler”

Innan kraftverkets användning har definierats skapas strukturer för gemensam utveckling. Användningssätten och varaktigheten är överenskomna och ömsesidigt förstådda. Staden definierar målen med verksamheten och bjuder in användarna att skapa koncept.

2. Operatör

Verksamheten har en koordinator, som kan Verksamheten har en koordinator, som kan

3. Djärv lansering

“Premiären” för kraftverkets nya fas är tillräckligt stor för att dra till sig internationell uppmärksamhet, vilket gör kraftverket till en magnet och höjer förväntningarna.

4. Bokstavligen experimentell

Ett antal olika organisationsmodeller kan prövas i lokalerna och de mest effektiva etableras. Kraftverket fungerar därmed som ett laboratorium för operativ innovation.

Värderingar och principer

Slutligen: vilka principer bör tillämpas på utvecklingen av Hanaholmens kraftverk och vilken värdegrund bör det baseras på?

På denna sida hittar du en sammanställning av svar som givits i olika sammanhang inom interaktionsarbetet och lyfts fram som de viktigaste svaren på ovan nämnda fråga.

Delaktighet och gemenskap

Inkludering

Beaktande av unga människor

Att placera äldre och andra utsatta människor i centrum

Kreativitet

Djävhet och upplevelser

Lugn och känslighet

Självständighet

Ekologisk hållbarhet och klimatsmarthet

Stadsnatur

Icke-kommersiellt

Värdet av gamla byggnader

Cirkulär ekonomi och anpassningsförmåga

Hopp.

Aktörer

Arbetsgrupp

Päivi Hietanen, Helsingfors stad, projektledning
Miia-Liina Tommila, Uusi Kaupunki-kollektivet
Niilo Ikonen, Uusi Kaupunki-kollektivet
Katja Lindroos, Urban Practice Oy
Ramon Maronier, Urban Practice Oy
Atte Aaltonen, Uusi Kaupunki-kollektivet
Riku Piirta, Uusi Kaupunki-kollektivet

Styrgrupp

Päivi Hietanen, Helsingfors stad, projektledning
Hanna Harris, Helsingfors stad
Tuomas Hakala, Helsingfors stad
Heikki Mäntymäki, Helsingfors stad
Heikki Mäntymäki, Helsingfors stad
Annika Alen, Helsingfors stad
Aki Antinkaapo, Helsingfors stad

Bildmaterial

Tuomas Uusheimo: sidorna 5, 10, 16 och 22
Uusi Kaupunki-kollektivet och Midjourney: sidorna 3, 11, 13, 17, 28, 30–32, 34 och 40
Hanasaari B – Historisk byggnadsundersökning av kraftverket 2015: omslag, sidorna 4, 6, 9, 38

Citat

Citaten på sidorna för visionsarbetet är åsikter från de stadsbor, intressenter och experter som deltagit i processen.

Helsinki

UUSI
KAUPUNKI*

urbanpractice

Förteckning över deltagare

Workshop för intressenter

Antti Ahlava
Miisa Järvi
Jarkko Lehmus
Kaisa Spilling
Mikko Lindqvist
Jonna Hurskainen
försäljning
Cátia Suomalainen Pedrosa
Stuba Nikula
Antti-Ville Haapanen
Riikka Manninen
Kai Huotari
Anni Sundell
Katja Valpas
Jouni Kärki
Katariina Uusitupa
Tuomas Kallio
Anssi Paukkunen
Hanna Harris
Päivi Hietanen
Pia Kilpinen
Susanne Leppänen
Mika Kontkanen
Mia Vainikainen
ungdomstjänster
Maija Saali
Gritten Naams
Päivi Munther
Iiro Grönberg
Miiia-Liina Tommila
Niilo Ikonen
Riku Piirta
Atte Aaltonen
Katja Lindroos

Aalto-universitetet & Arkkitehtitoimisto helsinkizürich
Sibelius-Akademin
Cirko – Uuden sirkuksen keskus
Forum Virium Helsinki
Helsingfors stadsmuseum
HAM Helsingfors konstmuseum, marknadsföring och

Kulturcentret Caisa
Helsingfors evenemangsstiftelse
Senaatti-kiinteistöt, fastighetsutveckling
Senaatti-kiinteistöt, servicedesign och hållbar utveckling
Fastighets Ab Kabelhuset
Fastighets Ab Kabelhuset/Södervik
Fastighets Ab Kabelhuset/Södervik
Fastighets Ab Kabelhuset/Södervik
Flow Festival
Flow Festival
Helride Collective ry
Helsingfors stad, KYMP
Helsingfors stad, KYMP
Helsingfors stad, KYMP, detaljplanering
Helsingfors stad, Rya, kraftverksprojekt/tillfälligt bruk
Helsingfors stad, Rya, kraftverksprojekt/byggande
Helsingfors stad, KUVA, evenemangsenheten,

Helsingfors stad, KAKO, servicenätverk
Helsingfors stad, Stadskansliet, delaktighet, stadslots
Helsingfors stad, Stadskansliet, varumärke och evenemang
Helsingfors stad, Näringslivsavdelningen, företagslots
Uusi kaupunki-kollektivet, facilitator
Uusi kaupunki-kollektivet, facilitator
Uusi kaupunki-kollektivet, skrivare
Uusi kaupunki-kollektivet, skrivare
Urban Practice Oy, facilitator

Intervjuer

Jarmo Eskelinen
Leevi Haapala
Matti Kuitinen
Mirkku Kullberg
Mika Mustasilta
Justin Phillips
Roger Savage

Director, Data-driven Innovation, University of Edinburgh
Dekan, Konstuniversitets Bildkonstakademi
Professor i hållbart byggande, Aalto-universitetet
Verkställande direktör, Stiftelsen Paimion parantola
Verkställande direktör, Kauppakeskus REDI
Partner, Buro Happold
Director Strategies and Plans, Buro Happold